

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SPORA KARŞI TUTUMLARINA BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİNİN ETKİSİ

Dr. Hulusi Alp
Süleyman Demirel Üniversitesi
ekim1778@gmail.com

Okt. Büşra Süngü
Süleyman Demirel Üniversitesi
busrasungu@hotmail.com

Özet

Bu araştırma; Isparta ili Eğirdir ilçesinde, Süleyman Demirel Üniversitesi, Eğirdir Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerinin spora karşı tutumlarını belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada deneysel desenlerden ön test-son test kontrol grup deseni kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini; Eğirdir Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulunda, İlk ve Acil Yardım, Engelli Bakım ve Rehabilitasyon, Yaşlı Bakımı ve Sosyal Hizmetler bölümünde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın deney grubu İlk ve Acil Yardım bölümü birinci sınıfta okuyan, Beden Eğitimi ve Spor dersini seçen 19 öğrenci (10 kız öğrenci ile 9 erkek öğrenci) ile oluşturulmuştur. Kontrol grubu ise Beden Eğitimi ve Spor dersini seçmeyen Engelli Bakım ve Rehabilitasyon, Yaşlı Bakımı ve Sosyal Hizmetler bölümünde okuyan öğrencilerin arasından rasgele örneklem metodu ile seçilen 19 öğrenci (10 kız öğrenci ile 9 erkek öğrenci) ile oluşturulmuştur. Deney grubunu oluşturan öğrencilere 16 hafta boyunca, haftada 1 gün, 2 saat beden eğitimi ve spor dersinde araştırmacı tarafından özel olarak hazırlanan fiziksel aktivite ve sportif etkinliklerden oluşan bir program uygulanmıştır. Kontrol grubunu oluşturan öğrencilere ise herhangi bir fiziksel aktivite ya da sportif etkinlik uygulanmamıştır. Ayrıca deney ve kontrol grubunu oluşturan öğrenciler araştırma süresince araştırmacı tarafından uygulanan program dışında herhangi bir fiziksel aktiviteye ya da sportif etkinlik programına katılmamışlardır. Araştırma sonunda değerlendirme yapabilmek için deney grubunu ve kontrol grubunu oluşturan öğrencilere “*Üniversite Öğrencilerinin Spora Yönelik Tutumları*” ölçeği araştırmanın başında ön-test, araştırmanın sonunda son-test olarak uygulanmıştır. Bu testin sonuçları spss istatistik programı ile yapılmıştır. Gruplar arası sıra ortalaması farklarının karşılaştırmasına, sıralı olmayan bağımsız değişkenlere Mann-Whitney U Nan-Par testle, Grup içi ortalama farklarının karşılaştırmasına ise Wilcoxon Nan Par testle bakılmıştır. Tip 1 hata için $\alpha = 0.05$ ve 0.01 düzeyi alınmıştır. Araştırma sonucunda; Beden Eğitimi ve Spor dersinde fiziksel aktivite ve sportif etkinliklerden oluşan programın uygulandığı deney grubundaki öğrencilerin (ilk ve acil yardım bölümü öğrencileri) spora karşı tutumlarında bir değişimin olduğu ve bu değişimin istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür. Kontrol grubundaki öğrencilerin spora karşı tutumlarında bir değişimin olmadığı görülmüştür. Deney grubunu oluşturan öğrencilerin spora karşı tutumlarında bir değişim olmasında uygulanan programın etkili olduğu söylenebilir. İstatistikî sonuçlar ($p < 0.05$) ve ($p < 0.01$) önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur.

Anahtar Sözcükler: Tutum, Beden Eğitimi, Spor, Üniversite Öğrencisi.

THE EFFECT OF ATTITUDE SPORTS AGAINST UNIVERSITY STUDENTS' PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS COURSE

Abstract

This research; Isparta is spinning in the district, Süleyman Demirel University, Eğirdir Vocational School of Health Services was conducted to determine the attitudes of students studying sports. In the study, pretest-posttest control group design of the experimental design was used. The population of the study; Eğirdir Vocational School of Health Services, Emergency and First Aid, Disabled Care and Rehabilitasyo's, consists of students studying in Aged Care and Social Services department. Emergency and First Aid experimental group's

research department studying in first class, 19 students chose the course of Physical Education and Sports (9 boys and 10 girls) were created with. The control group select the Physical Education and Sports lesson Disabled Care and Rehabillitasyo's, Elderly Care and selected by random sampling method among the students studying in the Social Services department of 19 students (9 boys and 10 girls) and were created. In the experimental group students for 16 weeks, 1 day a week, 2 hours of physical education and sport is a program specially prepared lectures by researchers consisting of physical activity and sports activities were performed. If the students in the control group did not apply any physical activity or sporting event. Also constituting the experimental and control groups, students have to participate in any physical activities or sports activities outside the program implemented by the researcher during the research program. Research in the end, the students in the experimental group and the control group to make an assessment "Attitudes of University Students Sports" The scale of the early pre-test survey was administered as post-test at the end of the study. The results of this test was performed with SPSS statistical software. The between-group difference in comparison to the average order, non-sequential argument to the Mann-Whitney U test Nan-par, while the intra-group comparison of mean differences were analyzed with the Wilcoxon test Nan Par. For Type 1 error $\alpha = 0.05$ and 0.01 level has been taken. Research; Physical Education and Sport lessons in physical activity, and the students in the experimental group to which the program of sports activities (first aid and emergency department students) that there is a change in attitude towards the sport and showed that this change is statistically significant. students in their attitude to the sport in the control group showed no change. The program is implemented in a change in attitude towards the students in the experimental group sports it can be said to be effective. Statistical results ($p < 0.05$) and ($p < 0.01$) were significant at the significance level.

Keywords: Attitude, Physical Education, Sports, University Student.

GİRİŞ

Spor yapmak, özellikle gençlerin sağlıklı gelişmesinde, kötü alışkanlıklardan uzak durmalarında, psiko-sosyal açıdan güçlenmelerinde, ilerleyen yaşlarda çeşitli kronik hastalıklardan korunmalarında veya bu hastalıkların tedavisinde, bir başka deyişle tüm hayat boyunca yaşam kalitelerinin artırılmasında önemli farklar yaratabilmektedir. Sporun, orta yoğunlukta düzenli olarak yapılması, gençlerin fizyolojik, psikolojik ve sosyolojik kapasitelerini artırmaktadır (Erkan, 1992). Bireyleri fiziksel, zihinsel, duygusal ve toplumsal yönleriyle bir bütün olarak yetiştirmek çağdaş eğitimin temel ilkelerindedir. Çağdaş anlayışa uygun olarak eğitimdeki amacın gerçekleşmesi bireyin, zihinsel eğitiminin yanısıra fiziksel eğitimi ile olasıdır. Hareket etmeyi öğrenme ve hareketler yoluyla öğrenmeyi amaçlayan beden eğitimi, genel eğitimin vazgeçilemez bir parçasıdır ve genel eğitimin amaçlarına hareketler aracılığı ile katkıda bulunur (Kangalgil ve ark. 2006). Bu çerçevede Beden eğitimi, eğitim süreci boyunca fiziksel, sosyal ve bilişsel gelişmeyi destekleyici unsurların yer aldığı bir takım seçilmiş aktiviteleri içeren uygulamalar olarak tanımlanmaktadır. Beden Eğitimi dersinin daha etkin ve yaygın duruma getirilebilmesi ve çocukların bir bütün olarak gelişmesi, bu öğeler arasındaki ilişkinin sağlıklı ve uyumlu olmasına bağlı görünmektedir. Öğrenci tutumları öğretmenler ve program için önemli bir boyuttur. Diğer alanlarda olduğu gibi okul ortamında öğrenciler beden eğitimi ve spor dersine ilişkin de tutumlar oluştururlar. Beden eğitimi dersine öğrencilerin olumlu tutum geliştirmeleri dersin verimli işlenmesini sağlayarak öğretmeni de güdüleyebilir (Demirhan ve Altay, 2001). Dolayısıyla tutum, motivasyon ve davranışı etkileyen önemli unsurlardan biri olarak gösterilebilir. Amerikan Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Birliğine (NASPE) göre, beden eğitimi dersinin ilk amacı öğrencilerde pozitif tutumlar geliştirmek ve hayat boyu fiziksel aktivitelerinin yükseltilmesine katkıda bulunmaktır (NASPE, 1995). Burdan yola çıkarak tutum ile ilgili çeşitli tanımlar yapılmıştır. Bu tanımlara bakıldığında; "Tutum, bir bireye atfedilen ve onun bir psikolojik obje ile ilgili düşünce, duygu ve davranışlarını düzenli biçimde oluşturan bir eğilim" olarak tanımlanmaktadır (Kağıtçıbaşı, 1999). Krech ve Crutchfield (1980) ' e göre tutum, bireyin dünyasındaki bir olaya karşı güdüsel, duygusal ve bilişsel süreçlerinin kalıcı ve sürekli bir örgütlenmesidir. Shapiro'ya (1999) göre tutum; deneyimler aracılığıyla organize edilmiş, bireyin birbirine benzeyen bütün durumlar ve konulara tepkisi üzerine etki eden doğru ya da dolaylı etkilerin ve hazır olmanın sinirsel ve zihinsel durumudur. Güven' e (2006) göre eğitim ortamlarında verimliliği artırmada yük büyük ölçüde öğretmene düşmektedir. Öğretmen bu görevini yerine getirmek amacıyla öğretim yaşantıları sunarken sahip olduğu bilişsel, duygusal ve psikomotor özellikleri öğrencilerle paylaşmaya çalışır. Bu paylaşma sürecinde sözü edilen özelliklerden duygusal özellikler zaman zaman diğer özelliklerin kazanılmasını

olumlu ya da olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Olumlu yönde etkilediğinde öğretmenin öğrenme-öğretme sürecindeki işi kolaylaşmakta, hedeflenen noktaya daha kısa sürede ve daha etkili bir biçimde ulaşabilmektedir. Bu etkinin tersi biçimde oluşması durumunda ise öğretmenin işi güçleşmekte sınıftaki öğrencilerle sorunlar yaşayabilmekte, öğrenmede istenen başarıya ulaşması neredeyse olanaksız duruma gelmektedir (Süngü, 2012). Arkonaç' a (2001) göre tutumun incelenmesinin önemini "Tutumların ortaya çıkacak olan davranışı etkilediği varsayılmaktadır dolayısıyla, tutumlara davranışa yol gösteren olarak bakılabilir. Ayrıca davranışta farklılık yaratmak için tutumları değiştirmek araştırmacılara anlamlı bir başlangıç noktası vermektedir" şeklinde açıklamaktadır (Süngü, 2012). Tutumlar, kişilerin davranışlarını şekillendiren duyuşsal etmenlerdir. Kişinin davranışının yönü ve şiddetini etkiler. Eğitim ortamında son yıllarda yapılan çalışmalar öğrencilerin derse, materyale ve öğretmene ilişkin oluşturdukları tutumların ders başarısını etkilediğini ortaya koymuştur (Hünük, 2006). Tutumları etkileyen birçok faktör vardır. Carlson'e (1994) göre, tutumları etkileyen faktörler; kültürle ilişkili olanlar (cinsiyet, idoller, ilgilerin farklı oluşu), toplum ile ilişkili olanlar (aile, spor deneyimleri, beceri seviyesi, akranlarla ilişkiler, önceki beden eğitimi deneyimler ve sporla ilgili algılar) ve okul ile ilişkili olanlar (öğretmen etkisi) şeklinde sıralanmaktadır. Aicinen'a (1991) göre öğrencilerin beden eğitimine karşı olumlu tutum geliştirmesinde öğretmen davranışı, sınıf çevresi, aile ve okul yönetimi önem taşımaktadır. Ayrıca öğren- cilerin ilgilerini çeken programlar, öğretmenin etkililiği, öğrencilerin anlama düzeyi ve beden eğitimi dersinin gerekli olduğuna inanmaları öğrencilerin olumlu tutum geliştirmelerine katkıda bulunmaktadır. (Luke ve Cope, 1994). Tutumları etkileyen faktörlerden bir diğeri beden eğitimi dersinin içeriği ile birlikte kullanılan öğretim yöntemleridir. Hareket etmeyi öğrenmek veya hareketler yoluyla öğrenmenin gerçekleşmesi sağlamak, çok çeşitli öğretim yöntem, teknik ve eğitimsel yaklaşımların kullanılmasını gerektirir. Hareket ve spor eğitiminde kullanılan özel öğretim yöntemlerinin her birinin kendine özgü yaklaşımları vardır. Bu nedenle her bir yöntemin diğer yöntemlerden biraz daha farklı özellikleri geliştirme özelliği vardır (Çamlıyer, 2011). Öğretmenlerin uygulanacak öğretim yöntemlerinin seçiminde dikkat edilmesi gereken başlıca etmenler; sınıflardaki öğrenci sayısının azlığı-çokluğu, Konu (zorluk düzeyi ve ne kadar öğretileceği), öğrencinin ihtiyaçları, araç gereç ve tesislerin yeterliliği- yetersizliği, ders saatinin yeterliliği-yetersizliği, öğrenciler arasındaki bireysel farklılık düzeyleri, Konun işlenmesinde öğretmenin rolü, Konun işlenmesinde öğrencinin rolü, Öğretmenin bilgisi, yöntemleri kullanmasındaki beceri, öğretmenin özellikleri (Fiziksel vb.), tüm bu etmenler öğrencilerin beden eğitimi ve spora yönelik tutumunu etkileyebilmektedir. Bu araştırmada özellikle geleneksel yaklaşımın aksine öğrenci merkezli, öğrencinin problemini kendisi deneyerek çözme imkanının olduğu, bireysel farklılara önem veren ve hareketi doğru yapılmasından çok genel gelişimini daha çok ön planda tutan araştırmacı tarafından hazırlanan bir program uygulanarak öğrencilerin tutumlarına etkisi üzerinde durulmuştur(Çamlıyer, 2011).

Literatür taraması yapıldığında üniversite öğrencilerinin spora ilişkin görüşleri ile ilgili sınırlı çalışma bulunmakla birlikte, ilkokul ortaokul, lise ve üniversite öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarını inceleyen pek çok çalışma bulunmaktadır (Kangalgil M. ve ark., Aicinen'a S., Demirhan G. ve Altay F., Koca C. ve Demirhan G., Silverman S. ve Subramaniam PR., Ekici S. ve ark., Mohammad A. ve ark.). Dolayısıyla bu araştırma üniversite öğrencilerin spora yönelik tutumlarına ilişkin çalışmaların sınırlı olması sebebi ile Isparta ili Eğirdir ilçesinde, Süleyman Demirel Üniversitesi, Eğirdir Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerin spora karşı tutumlarını belirlemek amacıyla yapılmıştır.

YÖNTEM

Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, Isparta ili Eğirdir ilçesinde öğrenim gören, Eğirdir Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin spora karşı tutumlarını belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada deneysel desenlerden ön test-son test kontrol grup deseni kullanılmıştır.

Araştırmanın Yöntemi

Araştırmanın evrenini; Eğirdir Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulunda, İlk ve Acil Yardım, Engelli Bakım ve Rehabilitasyon, Yaşlı Bakımı ve Sosyal Hizmetler bölümünde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise; Eğirdir Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulunun farklı bölümlerinde öğrenim gören toplam 38 öğrenciden oluşturulmuştur. Araştırmanın deney grubu İlk ve Acil Yardım bölümü birinci sınıfta okuyan, Beden Eğitimi ve Spor dersini seçen 19 öğrenci (10 kız öğrenci ile 9 erkek öğrenci) ile kontrol grubu ise

Beden Eğitimi ve Spor dersini seçmeyen Engelli Bakım ve Rehabilitasyon, Yaşlı Bakımı ve Sosyal Hizmetler bölümünde okuyan öğrencilerin arasından rasgele örneklem metodu ile seçilen 19 öğrenci (10 kız öğrenci ile 9 erkek öğrenci) ile oluşturulmuştur.

Deney grubunu oluşturan öğrencilere 15 hafta boyunca, haftada 1 gün, 2 saat beden eğitimi ve spor dersinde araştırmacı tarafından özel olarak hazırlanan fiziksel aktivite ve sportif etkinliklerden oluşan bir program uygulanmıştır. Kontrol grubunu oluşturan öğrencilere ise herhangi bir fiziksel aktivite ya da sportif etkinlik uygulanmamıştır. Ayrıca deney ve kontrol grubunu oluşturan öğrenciler araştırma süresince araştırmacı tarafından uygulanan program dışında herhangi bir fiziksel aktiviteye ya da sportif etkinlik programına katılmamışlardır.

Veri Toplama Aracı ve Analiz

Araştırma sonunda deney ve kontrol grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin spora karşı tutumlarını ölçebilmek için; Koçak (2014) tarafından geliştirilen, spor dışındaki alanlarda öğrenim gören üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumlarını ölçebilecek “Spora Yönelik Tutum” ölçeği kullanılmıştır.

Spora yönelik tutum ölçeği, 22 madde ve psikososyal gelişme, fiziksel gelişme ve zihinsel gelişme olmak üzere üç faktörlü bir yapıya sahip olduğu tespit edilmiştir. Maddelerin yük değerleri .452 ile .850 arasında değişmektedir. Ölçeğin güvenirlik seviyesini test etmek için ise Cronbach’s Alpha güvenirlik katsayısına ve Spearman-Brown iç tutarlık katsayısına bakılmış ve bu değerler sırasıyla. 891 ve .839 olarak hesaplanmıştır. Sonuç olarak; yapılan geçerlik ve güvenirlik çalışması sonucunda üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumlarını ölçmek amacıyla geliştiren ölçeğin kullanılabilir bir ölçüm aracı olduğu tespit edilmiştir (Koçak, 2104).

Deney ve kontrol grubundaki üniversite öğrencilerine “Spora Yönelik Tutum” ölçeği çalışmanın başında ön-test ve çalışmanın sonunda son-test olarak uygulanmıştır. Bu testin sonuçları spss istatistik programı ile yapılmıştır. Gruplar arası sıra ortalaması farklarının karşılaştırmasına, sıralı olmayan bağımsız değişkenlere Mann-Whitney U Nan-Par testle, Grup içi ortalama farklarının karşılaştırmasına ise Wilcoxon Nan Par testle bakılmıştır. Tip 1 hata için $\alpha = 0.05$ ve 0.01 düzeyi alınmıştır.

BULGULAR

Tablo 1: Spora Yönelik Tutum ölçeği verilerin mann-whitney u ön-test ve son-test sıra ortalamaları puan farklarının karşılaştırılması

Spora Karşı Tutum Ölçeği Alt Boyutlar	Grup	N	Ön-test				Son-test			
			Sıra Ort.	Sıra Toplam	U	P	Sıra Ort.	Sıra Toplam	U	P
Psikososyal Gelişim	Deney Grubu	19	20,53	390,00	161,000	,564	29,00	551,00	,000	,000**
	Kontrol Grubu	19	18,47	351,00			10,00	190,00		
Fiziksel Gelişim	Deney Grubu	19	16,18	307,50	117,500	,057	29,00	551,00	,000	,000**
	Kontrol Grubu	19	22,82	433,50			10,00	190,00		
Zihinsel Gelişim	Deney Grubu	19	20,63	392,00	159,000	,491	29,00	551,00	,000	,000**
	Kontrol Grubu	19	18,37	349,00			10,00	190,00		
Toplam	Deney Grubu	19	17,89	340,00	150,000	,370	29,00	551,00	,000	,000**
	Kontrol Grubu	19	21,11	401,00			10,00	190,00		

Tablo 1'e bakıldığında; Beden Eğitimi ve Spor dersi uygulanmadan önce, spora yönelik tutum ölçeği alt boyutları verilerinin mann-whitney u nan par test analiz sonuçlarına göre deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin ön-test sıra ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p>0.05$). Beden Eğitimi ve Spor dersi uygulandıktan sonra, ise spora yönelik tutum ölçeği alt boyutları verilerinin mann-whitney u nan par test analiz sonuçlarına bakıldığında; deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin son-test sıra ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p<0.01$).

Tablo 2: Spora Yönelik Tutum ölçeği verilerin deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin ön-test ve son-test wilcoxon test sonuçlarının karşılaştırılması

Spora Karşı Tutum Ölçeği Alt Boyutlar	Gruplar	N	Ön-test ve Son-test				
			Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	P	
Psikososyal Gelişim	Deney Grubu	0	Negatif Sıra	,00	,00	-3,830	,000**
		19	Pozitif Sıra	10,00	190,00		
		0	Eşit	-	-		
	Kontrol Grubu	7	Negatif Sıra	9,00	63,00	-,260	,795
		9	Pozitif Sıra	8,11	73,00		
		3	Eşit	-	-		
Fiziksel Gelişim	Deney Grubu	0	Negatif Sıra	,00	,00	-3,835	,000**
		19	Pozitif Sıra	10,00	190,00		
		0	Eşit	-	-		
	Kontrol Grubu	5	Negatif Sıra	7,50	37,50	-,564	,572
		8	Pozitif Sıra	6,69	53,50		
		6	Eşit	-	-		
Zihinsel Gelişim	Deney Grubu	0	Negatif Sıra	,00	,00	-3,831	,000**
		19	Pozitif Sıra	10,00	190,00		
		0	Eşit	-	-		
	Kontrol Grubu	4	Negatif Sıra	7,75	31,00	-1,376	,169
		10	Pozitif Sıra	7,40	74,00		
		5	Eşit	-	-		
Toplam	Deney Grubu	0	Negatif Sıra	,00	,00	-3,824	,000**
		19	Pozitif Sıra	10,00	190,00		
		0	Eşit	-	-		
	Kontrol Grubu	8	Negatif Sıra	9,06	72,50	-,908	,364
		11	Pozitif Sıra	10,68	117,50		
		0	Eşit	-	-		

Tablo 2'ye bakıldığında; deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersinin uygulama öncesi ve sonrası wilcoxon işaretli sıralar testi sonuçlarının karşılaştırılması görülmektedir. Deney grubundaki öğrencilerin verdiği cevapların puanlandırılmasına spora karşı tutum ölçeği alt maddelerinden; Psikososyal Gelişim, Fiziksel Gelişim ve Zihinsel Gelişim maddelerinin ön-test ve son-test sonuçları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p<0.01$). Kontrol grubundaki öğrencilerin spora yönelik tutum ölçeğine verdiği cevapların puanlandırılmasına göre ölçeğin alt maddelerinden; Psikososyal Gelişim, Fiziksel Gelişim ve Zihinsel Gelişim maddelerinin ön-test ve son-test sonuçları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırma sonucunda; Beden Eğitimi ve Spor dersinde fiziksel aktivite ve sportif etkinliklerden oluşan programın uygulandığı deney grubundaki öğrencilerin (ilk ve acil yardım bölümü öğrencileri) spora karşı tutumlarında bir değişimin olduğu ve bu değişimin istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür. Kontrol grubundaki öğrencilerin spora karşı tutumlarında bir değişimin olmadığı görülmüştür. Deney grubunu oluşturan

öğrencilerin spora karşı tutumlarında meydana gelen değişimin elde edilmesinde uygulanan programın etkili olduğu söylenebilir. İstatistikî sonuçlar ($p < 0.05$) ve ($p < 0.01$) önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur.

Araştırma sonuçları, üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumlarına ilişkin yapılan çalışmalar ile karşılaştırıldığında, Li ve ark (2012) tarafından 949 üniversite öğrencisi üzerinde yapılan çalışmada öğrencilerin beden eğitime karşı olumlu tutum sergiledikleri, akademik başarı ve okul dışında fiziksel aktiviteye katılma ile beden eğitime yönelik tutum arasında pozitif ilişki tespit etmişlerdir . Üniversite öğrencilerinin spora ilişkin görüşleri ile ilgili alanyazına baktığımızda; Salehnia ve ark (2011) tarafından İran'da 368 aktif ve inaktif üniversite öğrencisinin spora yönelik tutumunun karşılaştırıldığı çalışmada, spora yönelik tutumun medeni durum, spor deneyimi, aylık gelir ve aile büyüklüğüne göre değişmediği tespit edilmiştir. Singh ve Devi (2013) tarafından Hindistan'da Manipur'da 180 üniversite öğrencisi üzerinde gerçekleştirilen çalışmada da öğrencilerin spor ve oyuna karşı olumlu tutum sergiledikleri bunun yanında erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre oyun ve spora karşı daha olumlu bir tutum sergiledikleri saptanmıştır. Ülkemizde yapılan çalışmalarda ise; Yalçinkaya ve ark. (1993) tarafından 309 üniversite öğrencisi üzerinde yapılan çalışmada üniversite öğrencilerinin sporun yararları konusunda bilinçli olduklarını ancak derslerin yoğunluğu, zaman, test ve malzeme yetersizliği gibi nedenlerle spor yapamadıkları ortaya konulmuştur. Yıldırım ve ark. (2006) tarafından yapılan çalışmada ise üniversite öğrencilerinin takım sporlarını yapma eğiliminde oldukları, öğrencilerin sportif faaliyetlerden zevk aldıkları ve spor faaliyetlerine ilgi duydukları için katıldıkları sonucuna ulaşılmıştır. Spor yapan öğrencilerin spora yönelik tutumları, spor yapmayan öğrencilere göre daha yüksektir. Singh ve Devi (2013) tarafından yapılan çalışmada da spor yapan öğrencilerin spora yönelik tutumları, spor yapmayan öğrencilere göre daha yüksektir. Kangagil ve ark. (2006) tarafından yapılan çalışmada da sporcu lisansına sahip üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının sporcu lisansına sahip olmayanlara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Sporcu lisansı olan üniversite öğrencilerinin katılmış oldukları beden eğitimi ders saatlerinin fazlalığından ve bu dersi kendi istekleri doğrultusunda seçmiş olmalarından kaynaklandığı söylenebilir. Özdiç (2006) tarafından üniversite öğrencileri üzerinde yapılan çalışmada spor yapmayan erkeklerin belirgin gerekçeleri arkadaş gruplarında spor yapan olmamasıdır. Figley (1985), öğrencilerin beden eğitime ilgisini uyandıran veya uyandırmayan yönlerini saptamak için bir araştırma yapmıştır. Olumlu ve olumsuz tutumlarla ilgili en çok sözü edilen konuların öğretmen ve programla ilgili olduğunu göstermiştir. Carlson (1994), Park (1995) ve Rice (1988)'da yaptıkları çalışmalarda beden eğitimi dersini seven öğrencilerin beden eğitime ilişkin pozitif tutumlar geliştirdikleri ve beden eğitimi öğretmenlerini iyi model olarak düşündükleri açıklanmıştır. Beden eğitimi derslerindeki en olumlu deneyimler çeşitli aktiviteler sunmak, kazanma/başarı, katılmak, takım çalışması ve tatmin olma/eglenme olarak sayılabilir (Chung ve Philips, 2002). Spora yönelik tutumun, Beden Eğitimi ve Spor derslerinde kullanılan öğretim modellerinin etkisinin olup olmadığı birçok çalışmada araştırılmıştır. Doydu ve ark. (2013), spor eğitimi modeli (SEM) ile geleneksel öğretim yaklaşımının (GÖY), öğrencilerin beden eğitimi ve spora yönelik tutumlarına etkisi araştırılmıştır. Geleneksel öğretim yaklaşımı ile planlanan ders dışı futbol egzersiz çalışmalarına katılan kontrol grubu ve spor eğitim modeli ile planlanan ders dışı futbol egzersiz çalışmalarına katılan deney grubu öğrencilerinin tutum ön test ve son test değerleri karşılaştırıldığında, her iki grubun giriş ve çıkış davranışları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farka rastlanmamıştır. Diğer bir ifadeyle, her iki model de öğrencilerin beden eğitimi ve spora yönelik tutumlarının geliştirilmesinde etkili olmamıştır. Ayrıca her iki grupta bulunan öğrencilerin beden eğitimi ve spora yönelik son test tutum puanları karşılaştırıldığında iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır. Schneider ve Marriott (2010), spor eğitim modelini basketbol ünitesinde uygulamışlar ve öğrencilerin basketbola karşı büyük bir ilgi ve coşku gösterdiklerini bulmuşlardır. Çelen (2012) üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmada, spor eğitim modeli ve doğrudan öğretim modeli ile ders işleyen öğrencilerin voleybola yönelik giriş ve çıkış tutum puanlarını karşılaştırdığında her iki modelde de çıkış puanları lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulmuştur. Ayrıca spor eğitim modeli ve doğrudan öğretim modeli ile voleybol derslerini işleyen öğrencilerin tutum erişim puanları karşılaştırıldığında, spor eğitimi modeli grubu lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farka rastlamıştır. Harriet, Richard ve Tokie (2006) çalışmada, Japon ve İngiliz Öğrencilerin beden eğitime karşı tutumları araştırmış ve çalışmanın sonucunda; her iki ülkenin öğrencilerinin de beden eğitimi dersine karşı olumlu tutum sergiledikleri tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, Beden Eğitimi ve Spor dersinde fiziksel aktivite ve sportif etkinliklerden oluşan, öğrencilerin seviyesine uygun , başarı yaşantısına yönelik olarak, işbirliği, alıştırma, problem çözme ve buluş öğretim modellerinin ağırlıklı olduğu programın uygulandığı deney grubundaki öğrencilerin (ilk ve acil yardım bölümü

öğrencileri) spora karşı tutumlarında bir değişimin olduğu ve bu değişimin istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür. Kontrol grubundaki öğrencilerin spora karşı tutumlarında bir değişimin olmadığı görülmüştür. Deney grubunu oluşturan öğrencilerin spora karşı tutumlarında meydana gelen değişimin elde edilmesinde uygulanan programın etkili olduğu görülmüştür.

ÖNERİLER

Üniversite öğrencilerine uygulanan Beden Eğitimi ve Spor Dersi, alıştırma yöntemi, işbirliğine dayalı, kendini denetleme, problem çözme, yönlendirilmiş buluş vb. öğretim stillerinin ağırlıklı olduğu öğrencilerin seviyesine uygun, başarı yaşantısına dayalı, eğitsel oyunların olduğu bir program olarak hazırlanmalı, beden eğitimi ve spor dersinde uygulanan yöntemlerin genel özellikleri, hareketler fiziksel yapının doğasına uygun ve özenle seçilmeli, hareketler doğal duyguyla yapılmalı, hareketler çok katı veya sert olmamalı, hareketler koordine özelliğine sahip olmalı, hareketlerin yapılışı ekonomik olmalı, tekrar sayıları yeterli olmalı, hareketler bireye uygun ve öğrenmede kolaylık sağlayacak biçimde organize edilmelidir.

KAYNAKÇA

Aicinena S (1991). The teacher and student attitudes toward physical education. *The Physical Educator*, 48(1), 28-32. 7.

Carlson, T.B. (1994). Why students hate, tolerate, or love gym: A study of attitude formation and associated behaviors in physical education (Doctoral dissertation, University of Massachusetts, 1994). *Dissertation Abstracts International*, 55-03A, 0502.

Çelen, A. (2012). Spor eğitimi modeli ile işlenen voleybol derslerinin öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor erişim düzeylerine etkisi. *Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı, Ankara:Türkiye.*

Chung, M.H. & Phillips, D.A. (2002). The relationship between attitude toward physical education and leisure-time exercise in high school students. *Phys Educ*, 59(3), 125-138.

Demirhan G, Altay F (2001). Lise birinci sınıf öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği II. *Spor Bilimleri Dergisi*, 12(2), 9-20. 8.

Doydu İ., Çelen A., Çokmaz H. (2013). Spor eğitimi modelinin öğrencilerin beden eğitimi ve spora karşı tutumuna etkisi. *E-International Journal Of Educational Research* . 4 (2), 99-1.

Ekici S, Bayraktar A, Hacicaferoğlu B (2010). Lise öğrencilerinin beden eğitimi dersi tutumlarının değerlendirilmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, Erişim: insanbilimleri.com (08.07.2014).*

Figley. G.E. (1985). Determinants of attitudes toward physical education. *J Teach Phys Educ*, 4, 229-240.

Harriet D, Richard B. and Tokie I. (2006). Japanese and English School Students' Views of Physical Education: A Comparative Study. *International Journal of Sport and Health Science*, Vol. 4 pp.74– 85.

Hünük, İ. (2006). Ankara ili merkez ilçelerindeki ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının sınıf düzeyi, öğrenci cinsiyeti, öğretmen cinsiyeti ve spora aktif katılımları açısından karşılaştırılması. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Spor Bilimleri ve Teknolojisi Programı, Ankara:Türkiye.*

Hüseyin Ç. , Hatice Ç. (2011). Eğitim Bütünlüğü İçinde Çocuk Hareket Eğitimi ve Oyun. *Celal Bayar Üniversitesi Matbaası, Manisa.*

Kağıtçıbaşı, Ç. (1999). İnsan ve İnsanlar. İstanbul: Evrim Yayınları.

Kangalgil M, Hünük D, Demirhan, G (2006). İlköğretim, lise ve üniversite öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının karşılaştırılması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 2006, 17 (2), 48-57. 6.

Koca C, Demirhan G (2004). An examination of high school students' attitudes toward physical education with regard to sex and sport participation. *Perceptual and motor skills*, 98, 754-758. 9.

Koçak F. (2014). Üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumları: Bir ölçek geliştirme çalışması. *Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi*, 2014, 12 (1), 59-69.

Li FJ, Chen JJ, Baker M (2012). University students' attitudes toward physical education teaching. *Journal of Teaching in Physical Education*, 33 (2). 186-212.

Luke, M.D. & Kope, D.L. (1994). Student attitudes toward teacher behavior and program content in school physical education. *Phys Educ*, 51, 57-66.

Mohammad A, Abraham B, Singh, J (2011). Attitude of college students towards physical education and sports. *International Journal of Physical Education*, 4 (1) : 45-52.

National Association for Sport and Physical Education (NASPE), (1995). Moving into the future: National Physical Education Standards: A Guide to Content and Assessment. *Boston: CB/McGraw-Hill*.

Özdiñç Ö (2005). Çukurova üniversitesi öğrencilerinin sporun ve spora katılımın sosyalleşmeyle ilişkisi üzerine görüşleri. *Spor metre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(2) 77-84.

Rice, P.L. (1988). Attitudes of high school students towards physical education activities, teachers and personal health. *Phys Educ*, 45, 94-99.

SalehNia B, Mizany M, Sajadi SN, Rahimizadeh M (2012). A comparison between attitudes of active and inactive students toward sport and physical activities. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 31, 61-65.

Schneider, R. C. and Marriott, S. T. (2010). Applying sport education model to basketball. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 81(2).

Silverman S, Subramaniam PR (1999): Student attitude toward physical education and physical activity: a review of measurement issues and outcomes. *Journal of Teaching in Physical Education*, 19 (1),97-125. 10.

Singh RKC, Devi KS (2013). Attitude of higher secondary level student towards games and sports. *International Journal of Physical Education, Fitness and Sports*. 2(4), 80-85.

Süngü B. (2012). Beden eğitimi öğretmen adaylarının zihinsel engelli çocuklara yönelik tutumlarıyla ilgili bir ölçek geliştirme çalışması. *Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale*.

Yalçınkaya M, Saracaloğlu A, Varol R (1993). Üniversite öğrencilerinin spora ilişkin görüşleri ve beklentileri. *Spor Bilimleri Dergisi*, 4, (2) 12-26.

Yıldırım D. A., Yıldırım E., Ramazanoğlu F., Uçar Ü., Tuzcuoğulları Ö. T., Demirel E. T. (2006). Üniversite öğrencilerinin spora bakış açıları ve spor yapma durumu. *Doğu Anadolu Araştırmaları*, 4(3), 49-53.